

VANJA BULIĆ

**MILUTINOV
GREH**

■ Laguna ■

Copyright © 2023, Vanja Bulić
Copyright © ovog izdanja 2023, LAGUNA

Sadržaj

Prvo poglavlje: OMČA	9
Drugo poglavlje: STRELA.	15
Treće poglavlje: STRANAC.	22
Četvrto poglavlje: ZAKLETVA.	29
Peto poglavlje: SOFIJA	36
Šesto poglavlje: DOGOVOR	43
Sedmo poglavlje: TERORISTI	50
Osmo poglavlje: HACIJENDA	57
Deveto poglavlje: PRSTEN	64
Deseto poglavlje: PUTIR	71
Jedanaesto poglavlje: NOVČIĆ.	78
Dvanaesto poglavlje: POSLANICA	85
Trinaesto poglavlje: NAKIT	92
Četrnaesto poglavlje: SOVA	98
Petnaesto poglavlje: SUPRUGE	104
Šesnaesto poglavlje: ZLOSLUTNICA	111

Sedamnaesto poglavlje: DARIJA	118
Osamnaesto poglavlje: BELOUŠKA	125
Devetnaesto poglavlje: PSOVKA	132
Dvadeseto poglavlje: AUKCIJA	139
Dvadeset prvo poglavlje: PRETNJA	146
Dvadeset drugo poglavlje: BES	153
Dvadeset treće poglavlje: SUMNJA	160
Dvadeset četvrto poglavlje: SNAJPERISTA	167
Dvadeset peto poglavlje: DRAKULA	174
Dvadeset šesto poglavlje: RUDNIK	181
Dvadeset sedmo poglavlje: SLUGA	188
Dvadeset osmo poglavlje: GRAĐANI	195
Dvadeset deveto poglavlje: ZLATAR	201
Trideseto poglavlje: KLJUČ	207
Trideset prvo poglavlje: ENIGMA	214
Trideset drugo poglavlje: SLIKE	221
Trideset treće poglavlje: GREŠKA	228
Trideset četvrto poglavlje: TAJNA	235
Trideset peto poglavlje: PASOŠ	241
Trideset šesto poglavlje: IMUNITET	248
Trideset sedmo poglavlje: TALASI	255
Trideset osmo poglavlje: PRST	262
Trideset deveto poglavlje: KRUŠKA	270
Četrdeseto poglavlje: RUKAVICE	276
<i>Izjave zahvalnosti</i>	<i>283</i>
<i>O autoru</i>	<i>285</i>

Prvo poglavlje

OMČA

– Kao da smo u Londonu – promrmlja inspektor Perić nadnesen nad telom čoveka sa prerezanim vratom.

I zaista, u novembru ima dana kada Beograd podseća na London: gusta magla iz koje se cedi dosadna kiša sa gotovo nevidljivim kapima, škripa guma automobila, zvonjava užurbanih tramvaja, zvuci neke usamljene brodice sa Save kao da dolaze sa Temze, retki prolaznici skriveni ispod kišobrana.

A ove noći, Beograd podseti inspektora na London iz devetnaestog veka kada je u četvrti Vajtčepl pronađena prva žrtva serijskog ubice Džeka Trboseka čiji identitet nikada nije utvrđen. Džek Trbosek je kasapio svoje žrtve, pa se sumnjalo da je reč o mesaru ili, možda – hirurgu. Predstavnici obe profesije su bili uvređeni poređenjem. Posebno mesari, koji tvrde da i u najsvirepijim ratovima nikada ne koriste nož. Obavezno izostave objašnjenje da li to rade zbog poštovanja prema životinji ili poštovanja prema čoveku.

– Ovo nije rukopis kasapina – nastavi da mrmlja inspektor.

Nesrećni čovek sa prerezanim vratom naslonjen je leđima na zid zgrade smeštene uz ulaz u garažu hotela *Hilton*.

Ovaj luksuzni hotel nalazi se na Vračaru, prestižnom delu Beograda, u kome žive, kako vole da kažu za sebe – stari Beograđani. Beogradski *Hilton* je jedan od 4200 hotela sa istim imenom u 93 zemlje sveta.

– I baš je izabrao gde će da umre... – i dalje mrmlja inspektor Perić.

– Nije izabrao on, nego onaj ko ga je ubio – trgnu inspektora glas novinara Novaka Ivanovića, koji kao duh izroni iz magle.

Perić se uspravi. Namrgođen, ljut jer ne voli kada se novinari motaju na mestu zločina. Ali, Novak Ivanović je upravo na tim mestima njegova verna senka, nekada mu se učini kao iskreni prijatelj, a nekad kao, kako se to stručno kaže, remetilački faktor, nepredviđen začin u čorbi koja je tek počela da krčka.

– Ko te pustio u ograđen prostor?

– Magla – odgovori Novak zajedljivo.

– Kaže da ste ga vi pozvali – reče uplašeno inspektorov pomoćnik Milić.

– A ti veruješ bratu lažovu – nastavi da mrmlja Perić. – Kako si saznao za ubistvo?

– Radio Laguna se nalazi u Resavskoj ulici. Dvesta metara odavde. Oni su javili da je pored hotela *Hilton* pronađen leš nepoznatog čoveka.

– Ko se smuca ulicama po ovakvom vremenu?! Miliću, idi u Radio Lagunu i proveriti odakle im ta informacija u tri sata posle ponoći?! I reci čoveku sa recepcije da dođe.

Novak ostade na pristojnom odstojanju, a Perić zavuče ruke u džepove preklanog čoveka. Nema novčanika, nema ključeva, nema neke vozne karte ili posetnice koja bi uputila na bilo kakav trag. U džepu pantalona nađe svežanj novčanica. Znači – motiv ubistva nije pljačka. Zavrnu kragnu

mantila natopljenu krvlju, a zatim i kragnu sakoa. Strana roba, zaključio inspektor i povuče nagore rukav sakoa.

– Ovo je izgleda neki stranac – reče Perić poluglasno.

– Firmirani stranac – dobaci Novak.

Iznad nadlaktice, na desnoj ruci ubijenog čoveka Perić ugleda čudnu narukvicu od oštre dlake neke životinje. Narukvica od dlaka i firmirana garderoba?!

– Ja mislio gospodin, a on hipik – nastavi da mrmlja inspektor okrenut Novaku leđima.

Policijski fotograf je plesao oko leša naslonjenog na zid. Neprestano je škljocao foto-aparatom menjajući uglove snimanja. Radio je to sa strašću koju je teško opisati. Na njegovom licu je bio čudan osmeh, a možda i podsmeh smrti, kako se ponekad učini Novaku. Kad ga je jednom pitao kako njegov želudac reaguje na gadosti koje ljudi priređuju jedni drugima, dobio je odgovor od koga mu se prevrnuo želudac: pripremio je materijal za samostalnu izložbu pod nazivom *Rane*. Pozvao je Novaka da poseti njegov atelje i pregleda doradene fotografije sa samo jednim motivom – rane na ubijenim ljudima. Novak se uljudno zahvalio na pozivu.

Uz zavijajući zvuk sirene zaustaviše se kola hitne pomoći. Lekar stade iznad leša i bespomoćno raširi ruke. Time oglasi kraj svoje uloge na mestu zločina. Ubrzo se pojaviše sudski lekar i ekipa forenzičara. Radili su uigrano, kao mravi u mravinjaku: nema sudaranja i svako zna svoj deo posla.

– Krv je još uvek sveža. Čovek je ubijen pre pola sata, možda četrdesetak minuta... – reče lekar i zagleda se u ranu.

Linija reza se protezala celom vidljivom dužinom vrata. Lekar pažljivo odvoji od zida glavu čoveka sa prerezanim vratom. Ugleda krvav trag na odranoj koži vrata, sa leđne strane. Posao sudskog lekara je učinio da njegov humor postane surov, pa je najčešće vrludave misli sa uviđaja

zadržavao samo za sebe. Pomisli: „Ala ga je neko stručno istražirao bez noža.“

– Sajla... – i dalje mrzovoljno mumla Perić, a zatim sugestivno nastavi: – Zaklan je sajlom koju koriste uvežbani specijalci.

– Onda je ovaj čovek ovde donesen ili samo pomeren do zida. Jer, ako je sajla nabačena s leđa... – glasno razmišlja lekar.

– ...ubica je morao da priđe s leđa – nastavi Perić nešto što mu je odmah bilo jasno, ali nije hteo naglas da razmišlja.

Forenzičari su pažljivo, pedalj po pedalj, razgledali i snimali trotoar, otiske cipela, pokupili opuške od cigareta, jednu zgužvanu maramicu... Gundali su zbog kiše koja je izbrisala možda najbitnije tragove borbe, ako je do nje uopšte došlo. Iz magle izroni livrejisani čovek.

– Rekli su mi da vam se javim. Ja radim na recepciji... – reče preplašeno zagledan u čoveka naslonjenog na zid.

– Pogledaj dobro ovog čoveka. Da li je bio gost u vašem hotelu? – upita Perić shvativši da se čoveku tresu noge od straha. – Miliću, pridrži čoveka da ne padne.

Recepconer je treptao kao preplašeno dete: pogleda prema zidu, pa skrene pogled.

– Mislim... mislim... da nije naš gost – jedva izusti.

– Miliću, otprati čoveka do recepcije. Pogledaj pasoše i lične karte svih gostiju. I uzmi trake sa kamera u ovom delu ulice.

Novak se jedva uzdržava da ne priđe zidu na koji je naslonjen ubijeni čovek. Zid je prekriven grafitima, duhovitim umotvorinama nepoznatih hroničara gradskog života. Borci protiv grafita su se odavno predali, shvativši da ih uzalud prekreće, jer sutradan osvane poruka *Džabe ste krečili*. Pažnju mu je privukla žuta linija koja se kreće od visine glave ubijenog čoveka i doseže, najverovatnije, do visine čoveka

koji ju je iscrtao. Završetak linije ukazuje na to da je reč o nacrtanoj strelici, a boja koja je počela da se cedi pod nalletom kiše svedoči da je linija nedavno povučena i da ju je najverovatnije povukao ubica. Postoji još jedna mogućnost: liniju je povukao ubijeni i dok je to radio, prišao je ubica, nabacio mu sajlu oko vrata i tako ga ubio.

Ovo je uradio neki ludak, pomisli Perić. Ubije čoveka i škraba po zidu?! Ali, snažan ludak. Tačnije – obučen ludak. A takvih je, posle poslednjih ratova, pun grad. Koliko je samo snage potrebno da bi neko čoveka ubio na taj način! Nabaciti sajlu preko glave, zatim oboriti žrtvu i zatezati sajlu koja kao sečivom reže kožu i meso.

– Praznoglavi ludak... Ostavlja trag – reče naglas svesno prozvavši Novaka, koji je uporno pogledom pratio pravac kretanja nacrtane strelice.

– Nije trag, već poruka – reče Novak ne mogavši da odoli Perićevoj provokaciji, koju shvata i kao proveru stepena inteligencije.

– Kakvu poruku?

– Skrivenu – reče Novak lakonski i jedva se uzdrža da ne prokomentariše kako je jadan čovek kome pandur proverava koeficijent inteligencije.

Naredno Perićevo pitanje preduhitri Milić praćen novinarom Radio Lagune. Otresit mladić stade ispred inspektora, drsko ga gledajući pravo u oči. Perić oseti blagu nelagodu, koju znalački prikri pitanjem.

– Otkud ti informacija da je neko ubijen?

– Javio nam se nepoznati čovek telefonom. Na displeju nije bilo identifikacije broja.

Isti poziv je dobila i policija. Ubica se sigurno javio iz neke obližnje telefonske govornice.

– A da li si proverio vest?

– Zašto bih proveravao kad je rekao da je obavestio i policiju? Govorio je na lošem srpskom jeziku. Stekao sam utisak da je stranac.

To je Periću rekao i policajac koji je primio telefonski poziv. Ali, to još uvek ne znači da je ubica stranac. Možda je namerno tako govorio da bi uputio na pogrešan trag? Perić pokaza novinaru rukom da je slobodan.

– Očekivao sam da će me ispitivati dobar i loš policajac. Ovako nemam interesantnu vest za slušaoce – umesto pozdrava reče novinar Radio Lagune, a Perić nastavi ubrzano da maše rukom pokazujući mu da se udalji.

Novak se nasmeja, ponosan na kolegu s radija, priđe i pogleda prema vrhu strelice iscrtane na zidu. Jedan metar iznad strelice, na bakarnoj tabli, ispisano je ime ulice.

– Ipak je ubica ostavio poruku.

– Kakvu poruku? Gde je poruka? – počeo Perić da se osvrće u potrazi za nevidljivom porukom.

– Strela je uperena u pravcu imena ulice. Ulica kralja Milutina. Ulica Svetog kralja Milutina.

– I šta je tu poruka? Strela ili ime ulice? – upita Perić logično.

– To ne znam... Ali sam siguran da je ova strelica i poruka i zagonetka – reče Novak zamišljeno.

Perić se nestručno prekrsti. Radio je to uvek kad mu se činilo da Novak zanemaruje logiku i prepušta se mašti.

Drugo poglavlje

STRELA

Novembarska kiša, uvijena u maglu, neprestano rominja, pa su sa ulice pobjegli i psi lutalice. Novak korača trotoarom kao da se prikrada: dodiruje zid i tako traži zaklon od kiše. Ne nosi kišobran, jer zna da će ga negde zaboraviti. Suzana mu je jednom rekla, ne skrivajući smeh, kako im se zbog stalne kupovine novih kišobrana svake jeseni umanjuje kućni budžet. U ulazu zgrade sačeka ga komšija u pidžami. Cedi poslednje dimove iz pikavca. Supruga mu je zabranila da puši u kući, pa kad je siguran da ona čvrsto spava, izlazi iz stana i uživa u druženju sa *tihim ubicom*, kako njegova lepša polovina naziva strast za duvanom.

– A od čega se vi, komšija, krijete kad po ovakvom vremenu bežite od kuće?! – upita čovek u pidžami dok se neprestano osvrće prema vratima svog stana.

– Ubistvo, komšija.

– Po ovakvom vremenu?! – reče komšija ne skrivajući čuđenje, baci opušak, zgazi ga nogom, okrenu se i nestade u mraku.

Novak krenu peške uz stepenice. Nije ga začudila komšijina suluda primedba o lošim vremenskim uslovima

nepodesnim za izvršenje zločina, jer su se ljudi navikli na vesti o ubistvima. Kroz nekoliko sati, na naslovnim stranama novina će osvanuti i vest o ubistvu kod hotela *Hilton* uz desetak izmišljenih verzija o motivu ubistva. A što je više verzija, istina je sve udaljenija. Sa osmehom Novak zaključuje kako će jedino *Duga* imati i fotografiju: napravio je snimak mobilnim telefonom u trenutku kad mu je Perić okrenuo leđa. Ubeđen je da Perić to svesno radi, iako će sutradan negodovati i tvrditi kako Novak zloupotrebljava njihovo poznanstvo.

Uvuče ključ u bravu i začu plač bebe. Četiri sata, zaključuje, jer se dvomesečni Rastko budio uvek u isto vreme, pa su mogli prema njemu da navijaju veliki zidni sat, koji se oglasi sa četiri istovetna zvuka. U trpezariju uđe Suzana.

– Krenula sam da priprelim mleko – reče sanjivo.

– Znaš da je to moj posao.

– Znam, ali si izašao pre više od jednog sata. I gde se smućaš u sitne sate po ovoj kiši?! – ponovi rečenicu koju je izgovorio i Perić.

– Nisam mogao da spavam, pa sam slušao Radio Lagunu. I čuo vest o ubistvu kod hotela *Hilton*. Idi, spavaj, ja ću spremiti klopnu – reče Novak, oprala ruke, i počela pripremu obroka.

Suzana je sela za trpezarijski stol. Dvadeset godina su u braku. Sin Dejan ima sedamnaest godina, Milena petnaest i Rastko dva meseca. Rastko je rođen po njenoj želji: Milena i Dejan odrasli, Novak, iako se trudi da svaki trenutak u kući posveti njoj i deci, suviše je angažovan na poslu. Novinari crne hronike, za razliku od kolega zaduženih za politička dešavanja, neprestano su u *niskom startu*, kako glavni urednik naziva njihov položaj u redakciji. Novinari iz drugih rubrika crnu hroniku zovu *umrlica*.

– I ko je ubijen?

– Izgleda da je neki stranac... Obučen po poslednjom modi. Negovan. Nema dokumenta. Zaklan je sajlom kojom se služe specijalci.

Suzana se strese, svesna da neće uspeti da zaspi. Često se pita kako Novak uspeva da potisne slike sa mesta zločina. On to ne ume da joj objasni.

– Iznad glave ubijenog nacrtana je strela uperena prema tabli sa imenom ulice. Sveža boja ukazuje na to da je strela naslikana posle ubistva. Ko bi, inače, po kiši išao da žvrlja po zidovima!?! – govori Novak dok mućka mleko u flašici sa cuclom na vrhu.

– A možda je nacrtana neposredno pre ubistva?

– I jedno i drugo nema mnogo logike. Šta bi trebalo da pokaže strela uperena ka tablici na kojoj piše Ulica kralja Milutina?!

– Ulica Svetog kralja! Nedavno smo proslavili sedam stotina godina od smrti jednog od najmoćnijih srpskih vladara u srednjem veku. Umro je 29. oktobra 1321. godine po novom...

– ...odnosno 12. novembra po starom kalendaru – nastavi Novak rečenicu svoje supruge, istoričara umetnosti, zaposlene u Narodnom muzeju. – Al' smo načitali!

– Sprdaj se ti, sprdaj. Ali ja ne bih zanemarila tu činjenicu. Rastko se ponovo oglasi.

– Stiže klopa! – rekoše uglas Suzana i Novak i ubrzo se začu zadovoljno Rastkovo coktanje.

Novak dugo nije mogao da zaspi. Brojao je zamišljene ovce koje preskaču ogradu tora ali nikako da uskoče u san, zatim je brojao do sto i nazad, pokušao na sve načine da odagna misli od strašne slike ispred hotela *Hilton*. I kad mu se učini da je pobedio nesanicu i da će uploviti u san, pred

očima zaigra lik zaklanog čoveka... Umesto mira i spokoja, iz sna je curila krv...

U redakciju je došao prvi. U rano jutro, prazna redakcija deluje tužno, kao očerupana kokoška: zgužvani papiri pobacani po patosu, rasute novine po stolovima, prljave šoljice za kafu, ustajali vazduh... Novak prvo otvori sve prozore, pa potom sede i uključi kompjuter. Osim štire informacije ukradene iz radijske vesti, ne pronade neki širi tekst o ubistvu kod hotela *Hilton*.

Uprkos magli, zahvaljujući uličnoj rasveti, fotografija snimljena mobilnim telefonom bila je dovoljno jasna da može biti objavljena u novinama. Uveća sliku i zagleda se u strelu. Zbog ugla iz kojeg je fotografija snimljena, izgledalo je kao da strela izlazi iz zaklanog čoveka i penje se uza zid.

Strela? Simbol prodiranja... Pronade u Larusovom *Rečniku simbola* dodatno objašnjenje da strela simbolizuje *daleki produžetak pojedinca u vremenu i prostoru*.

– Interesantno... Interesantno... – ponavlja Novak, jer zaključak nalaže da strela postaje posrednik u stvaranju ne samo fizičke veze između strelca i cilja u koji je usmerena.

Sklopi stranice knjige i odgurnu je u stranu; u realnom svetu, to je suviše filozofski pristup jednom užasnom zločinu.

Uzalud pokušava da pobjegne od simbolike na koju upućuje jedna na brzinu iscrtana strela. Pokuša da odagna crne misli podsećanjem na Amorovu strelu, koja bi se, da nije nacrtana iznad glave ubijenog čoveka, lepo uparila sa ljubavnim porukama ispisanim na zidu. Jer, manje tragična simbolika strele povezuje se sa grčkim bogom Erosom. U rimskoj mitologiji to je Kupidon.

Ta nežna priča odskače od tragičnog događaja u jednoj maglom obojenoj noći i Novak uz njenu pomoć neuspešno pokušava da ispere gorčinu u ustima i mislima: krilati dečak

strelicom probija zaljubljeno srce! Ali, i ta priča ima dva kraja: ako strelica ima zlatni vrh – rasplamsava ljubav, a kada je vrh od olova – ljubav gasne.

– Kakve su me ovo gluposti obuzele?! – reče naglas svestan da uzalud pretura po jeziku simbola, jer svi detalji upućuju na to da je reč o zlodelu koje neće biti označeno kao običan zločin i koje sigurno neće biti lako i brzo rasvetljeno.

Javi se logična misao: religijski ugao. Strelica je uperena ka nazivu ulice. Puno ime i prezime kralja Milutina glasi – Uroš II Stefan Milutin Nemanjić. U pravoslavnom svetu Milutin je svetac, kanonizovan kao Sveti kralj i više ga od Srba kao sveca slave Rusi i Bugari.

Svecu prenosi božiju volju, zaključio Novak i u knjizi Luke Mičete potraži manje poznate podatke o Svetom kralju. Ulažak u religijski deo života Svetog kralja, za trenutak zanemari razmišljanjem o sunčevim zracima, simbolima strele koje upućene s neba predstavljaju božiju volju.

– Ona strela na zidu nije sišla s neba – ponovo reče naglas, kao da se s nekim svađa. – Uperena je ka nebu. Ona je pucanj u Boga.

U razmišljanju koje je iskočilo iz zgloba logike, izbacila ga lak udarac po leđima: njegova novinarska senka – Muška, ušunjala se u redakciju idući na prstima kao balerina.

– E, Monah, šta ima? – spoji Muška udarac i reči.

– Preplaši me! – reče iskreno Novak, još uvek pod utiskom užasnog zločina. – Otkud ti ovako rano?!

– Čim sam čula za misteriozno ubistvo, znala sam da si već bio tamo.

– Kako si znala. U tri sata posle ponoći?!

– U to vreme se budiš da spremaš klopnu za Rastka. A pre toga ideš malo da ispružiš noge na asfaltu. Kakav sam detektiv?!

– Bolja si na modnim stranama. I ne očekuj da ovog puta radimo zajedno. Imam predosećaj da je ovo samo najava nepredvidljivih događaja.

– Pa, to je moj teren. Nepredvidljiva novinarka za nepredvidljive događaje.

Graja iz hodnika prekinu nadmudrivanje dvoje kolega i iskrenih prijatelja. U redakciji se šušalo kako je Novak tiha Muškina patnja, ali se pre moglo govoriti o njenoj žudnji za privatnim Novakovim životom. To je posebno postalo uočljivo otkad je Novak dobio treće dete, koje Muška naziva *moj Rastko*.

– Golupčići uhvaćeni na delu! – dobaci fotograf Krle, pa kad prođe pored Muške dobi udarac nogom u cevanicu.

– Kretenu! – izusti Muška umesto pozdrava.

– Stvarno, šta vas dvoje radite tako rano u redakciji?! – upita glavni urednik, koji nije voleo da se novinari muvaju po redakciji ako nemaju posla vezanog za novine.

– Dok vi u sitne sate mirno spavate, ja vilenim po gradu i – naletim na ubistvo – objasni Novak.

– Kakvo ubistvo? – izlete uredniku i tako otkri da pre polaska na posao nije pregledao vesti na internetu što, inače, zahteva od svih novinara uz konstataciju da ne smeju da dođu na posao a da prethodno nisu bar pogledali na internetu naslovne strane dnevnih novina.

– Kod hotela *Hilton* ubijen je nepoznati čovek. Bukvalno mu je prerezan vrat omčom od sajle. Kao nožem.

– Što nisam bio tamo da napravim neki snimak! – ubaci se Krle u razgovor.

– Nisi bio ti, ali je bio Novakov mobilni telefon – zajedljivo reče Muška i shvati kako je dobro što Krletov pogled ne može da ubije.

Glavni urednik priđe Novaku zagledan u fotografiju na ekranu telefona. Ubrzano diše i već vidi naslovnu stranu: velika fotografija, koju će prodati i drugim novinama, i Novakova priča. Magla i kiša odličan su dekor za doziranje tenzije u tekstu, a Novak ume da je podigne do nivoa koji prevazilazi običan novinski članak.

– Ima li intrige u priči? – pita urednik dok zadovoljno trlja ruke.

– Šefe, Novak je u priču već uglavio simbole, religiju, istoriju. Mislim da je tu neophodan i neko ko živi u sadašnjosti.

– A to si ti, pretpostavljam?

– To ste vi rekli.

– Valjda se i ja nešto pitam? – reče Novak i krenu za urednikom koji se uputio ka svojoj kancelariji.

Treće poglavlje

STRANAC

Iako se još nije razdanilo, Perić je sa mesta zločina, uz psovke i gundanje, otišao u kancelariju. Nahranio je zlatnu ribicu u akvarijumu uz naglas izrečenu primedbu da mu zlatoperka do sada nije ispunila nijednu želju. Skicirao je ukratko šta će sve raditi tog dana: pregled traka sa sigurnosnih kamera u okolini hotela *Hilton*, slanje medijima fotografije žrtve, odlazak kod patologa koji će raditi obdukciju leša, prelistavanje njegovih i Milićevih beleški, pokušaj da se pronađe neki svedok, neko ko je bar nešto video... Jasno mu je da je ovo poslednje samo želja koju ni zlatna ribica ne može da ispuni, jer po onakvoj magluštini i kišurini samo ludaci špartaju gradom. Nasmeja se naglas poslednjoj dnevnoj zapovesti, kako je zvaao ove skice. Zatim dopisa: neizbežan sastanak sa Novakom.

Dremao je za stolom kad u kancelariju uđe neispavani Milić i na radni sto istovari desetak traka, što je prilično težak poduhvat: Perićev radni sto je prekriven sitnicama koje niko ne sme da dira, iako načelnik svaki razgovor završava na isti način – *i sredi više taj sto*.

– Pregledaćemo samo delove traka... Jedan sat pre ubistva. Od pola dva do pola tri kada je ubistvo prijavljeno Radio Laguni – poslovno reče Perić.

Uzeše prvo traku iz zgrade preko puta hotela. Slika je zbog magle i kiše bila nedovoljno jasna. Pola sata ništa se nije dešavalo. U dva sata i dvadeset minuta, iz Njegoševe ulice, na ulazu u Ulicu kralja Milutina, izađe i zaustavi se taksi iz koga iskorači čovek sa malom poslovnom torbom u ruci, u kojoj poslovni ljudi na kratkim putovanjima drže delove preobuke, neophodne stvarčice za održavanje lične higijene i, u posebnom odeljku, papire od vrednosti. Krenu peške ka hotelu, jer je taj deo ulice jednosmeran iz suprotnog pravca, kako se ne bi ometao ulaz i izlaz iz garaže hotela. Garaža hotela *Hilton* je jedino mesto u Beogradu, na kome se vozi po engleskim pravilima u saobraćaju – levom stranom. Jedan aforističar je zapisao kako je to jedino mesto u Srbiji na kome i desničari bez gundanja postaju levičari.

– To je žrtva. Pronađi taksistu koji ga je dovezao. Kreni, a ja ću nastaviti da pregledam trake.

– Razumem – jedva izgovori Milić i poslednje reči pokri rukom kako bi prikrio zevanje.

– Zinuo si kao da ćeš da me progutaš.

– Izvinite, šefe – reče Milić, još vidljivije zevnu, prekri usta obema rukama, i izađe iz kancelarije.

Čovek se zaustavio ispod table sa imenom ulice kralja Milutina. Gledao je u tablu kao da je reč o nekom umetničkom delu. Iz mraka, sa suprotne strane ulice, izašao je snažan muškarac u mantilu sa kapuljačom u koju je zavukao glavu. Prikradao se kao leopard kad namiriše žrtvu na pojilu. Naglo je nabacio omču preko glave nesmotrenog čoveka i počeo da ga vuče ka sebi. Borba je kratko trajala: napadač je žrtvu oborio na stomak i snažno kolenom pritisnuo mu kičmu.

Čovek je nekoliko puta zamlatarao nogama, kao da se kliza po ledu, pa se smirio. Napadač je pretresao žrtvine džepove, izvadio dokumenta, odvukao telo do zida... Iz svog džepa je izvadio sprej i iznad glave ubijenog čoveka povukao liniju koju je na kraju pretvorio u strelicu. Uzeo je poslovnu putnu torbu i nestao u magli.

Periću je odmah bilo jasno da nije reč o nasumičnom napadu i ubistvu. Napadač je znao gde će žrtva doći i bilo mu je važno da mu otme poslovnu torbu. Čin smrti je bio kolateralna šteta, kako se izražavaju silnici kojima cilj opravdava sredstvo.

– Zašto je ubijeni toliko buljio u ime ulice? Nije slučajno zastao... Tačno je znao šta na tabli piše.

Pitanja se roje u inspektorovoj glavi. Zaključak: ubicu i ubijenog spajaju strela i ime ulice. Naglo se nasmeja setivši se da je upravo to rekao i Novak.

– Neću moći da živim od njega – promrmlja nasmešivši se usiljeno.

Već posle pola sata, u kancelariju udoše Milić i pospani taksista. Milić ga je izvukao iz kreveta. Usput mu se taksista požalio kako je, iako inženjer, proglašen tehnološkim viškom u firmi koju je otkupio neki, kako se izrazio – uzbrdo ošišani majmun.

– Da li ti je ovaj čovek poznat? – upita Perić i pokaza fotografiju ubijenog čoveka.

– Da. Pokupio sam ga kod jednog noćnog kluba u blizini Beton hale, na Savi.

– Da li si kroz razgovor saznao nešto o njemu?

– Stranac. Govorili smo engleski, ali sam po izgovoru zaključio da je Italijan.

– Da li ti je rekao zašto je došao u Beograd?

– Nije, a nisam ga ni pitao. Hteo je da odsedne u hotelu *Hilton*. Naglasio je da se hotel nalazi na raskršću ulica kralja Milana i kralja Milutina. Primetio sam da je čisto izgovarao ime ulica, pa sam zaključio da ih je negde češće pominjao. Ne znam... Tako mi se učinilo.

– Šta još možeš da mi kažeš o njemu?

– Ne znam... Hvalio je Beograd. Začudilo me što nije hvalio Beograđanke, a ubeđen sam da nije... mislim... da nije.

– Budimo korektni – da nije gej.

– Da. Italijan, a ne hvali žene?!

– Jeste čudno. Bio bi ti dobar inspektor – uspe nekako da se nasmeje Perić. – Hvala ti i ostavi Miliću adresu.

Kad taksista izađe iz kancelarije, inspektor prosledi fotografiju kolegama na aerodromu *Nikola Tesla* i već posle petnaestak minuta dobi podatke o ubijenom Italijanu. Ime – Lorenzo Todi, građevinski preduzimač iz Rima, prethodnog dana došao u Beograd. Ovi podaci još više zbuniše Perića. Zatraži prijem kod načelnika. Dočeka ga izmoždjeni načelnik: od ranog jutra visi na sastancima na kojima se raspravlja o policajcima koji su navodno sarađivali sa ljudima vezanim za organizovani kriminal. Stidi se zbog tuđe sramote.

– Reci, Periću. Šta te žulja?

– Dozvolite mi da pozovem kolege iz policije u Rimu. Prethodno ću obavestiti i italijansku ambasadu. Ubijen je izvesni Lorenzo Todi. Ciljano je ubijen. Ubica ga je čekao ispred hotela u kome je trebalo da odsedne.

– Čekao ga po onoj kišurini i magli?! Znači, ispunio je nečije strogo naređenje – zaključni načelnik. – Zovi kolege iz Rima. Pozdravi ih i u moje ime.

Iz italijanske ambasade su pitali gde se nalazi leš. Dogovorili su se da predstavnik ambasade dođe u prosekturu gde će

ga sačekati inspektor. Perić jedva dočeka da završi razgovor sa italijanskom ambasadom, jer ga je kopkalo šta će čuti od kolega iz rimske policije.

Da je neko snimao razgovor Perića i kolege iz rimske policije, sigurno bi zaradio dobre pare od prodaje snimka nekoj od društvenih mreža: dva policajca su jedva nabadali engleski jezik, praveći urnebesne kovanice. Perić je mahao rukama kao da će da poleti i dobro je što nije mogao da vidi kolegu s druge strane žice koji je pravio grimase na kojima bi mu pozavideli najveći majstori pantomime. Ali, bilo je važno da su se dobro razumeli.

– Čovek na slici nije Lorenzo Todi – rekao je kratko Italijan na kraju razgovora.

– Pa ko je onda?!

– Diskretno je... Pitaću nadređene, pa ću ti poslati podatke... ako odobre.

Razgovor sa predstavnikom ambasade u prosekturi bio je još čudniji. Ugladeni gospodin je sve vreme držao u ruci svilenu maramicu pokrivajući nos i usta. Miris prosekture zaista iritira, ali je maramica očigledno imala drugu funkciju: da prikrije gestikulaciju ugladenog gospodina, jer izraz lica nekad govori više od hiljadu reči.

Dr Maksić, patolog, koji će kasnije raditi autopsiju leša, izvuče iz boksa ogromnu kasetu – pokretni krevet na uvlačenje i izvlačenje – kako je govorio Perić. Leš beše pokriven belim čaršavom. Dr Maksić naglo otkri glavu čoveka, a ugladeni gospodin ustuknu, preplašen prizorom – celom dužinom vrata video se rez i rana koja je zjapila kao zemlja napukla posle suše.

– Ne znam ko je gospodin – reče kratko Italijan na srpskom jeziku.

– Lorenzo Todi, građevinski preduzimač iz Rima.

– Ne znam – još više Italijan skрати prethodnu rečenicu. Periću je sve bilo jasno: Italijan zna ko je žrtva i zna da je Lorenzo Todi njegovo lažno ime i prezime. Ubijeni je ili neka tajkunska zverka ili mafijaš, zaključio inspektor. Ako je kriminalac, jasno je zašto skriva identitet. Ali, zašto bi to radio poslovni čovek rizikujući da bude otkriven i potom zatočen?

– Vi nešto skrivate od mene? – prostodušno reče Perić.

– Zašto bih to radio?

– Ja ne znam, ali vi znate zašto. Sa aerodroma su javili da je dotični gospodin stigao iz Rima i da se zove Lorenzo Todi. Dakle, vaš državljanin. A kolega iz Rima mi je, nakon što je dobio fotografiju, kazao da je Lorenzo Todi lažno ime ubijenog gospodina. I još je dodao da ne sme bez odobrenja da mi kaže njegovo pravo ime i prezime. Da li vi možda znate?

– Rekao sam vam da ne znam... I ja bih sada morao da krenem – reče gospodin iz ambasade, okrenu se i užurbano izađe iz prosekture.

Tišina ispuni sumornu prostoriju.

– Šta ovi muvaju?! Policija ćuti, ambasada ćuti, a njihov čovek leži mrtav u Beogradu?! – prekinu Perić tišinu.

– Pravi diplomata. Čak i kad je ćutao, njegovo lice je lagalo. Koliko sam ljudi istražirao, a nisam uspeo da nađem centar za laž, pa da ga dobro izučim – nasmeja doktor inspektora.

– Pogledali ste pažljivo leš... Vaš komentar?

– Ništa spektakularno. Prerezan vrat. Posao je obavio profesionalac. Ono spektakularno, koliko vidim, tek sledi.

U prosekturi je niska temperatura, napolju novembarska kiša i dalje pada, a Perić se znoji kao da je na suncu, usred leta. Ne može da prikrije nervozu, a posebno ga je iznervirao gospodin iz italijanske ambasade kome bi, kako je Perić prosudio, pao kamen sa srca kada bi grad sahranio navodnog Lorenca Todija kao NN lice. Ne beže svi od Todija samo zato

što je krivotvorio ime i prezime. Razlog je mnogo dublji, a inspektor ga još ne nazire.

Zvuk mobilnog telefona oglasi da je stigla neka poruka. Perić otvori internet i ugleda poruku iz Italije. Lorenzo Todi je u stvari Mikele Lombardi. Uz nekoliko neophodnih podataka o mestu i datumu rođenja, usledio je onaj najvažniji podatak: Mikele je istaknuti pripadnik društva *Opus Dei*, čiji članovi sebe nazivaju *papini vojnici*. Najvažnije akcije, posebno u inostranstvu, oni sprovode tajno.

– Tek sad mi ništa nije jasno! Kakav je to papin vojnik koga na tajnom zadatku ubije kao psa lutalicu čovek sa kapuljačom na glavi?! – govori Perić naglas, a dr Maksić samo sleže ramenima.

Inspektor izađe iz prosekture. Dočeka ga kiša i magla. Podiže glavu ka nebu: žmuri i pušta da mu kiša spira muku sa lica. Godi mu šum kiše. Kad je bio klinac, na Bulbulderu, seo bi na ivičnjak ne skrivajući se od blagorodne kiše.

Ali, bila je to letnja, a ne dosadna, uporna jesenja kiša. Perić se trgnu, podiže revere na mantilu, i nestade u magli.